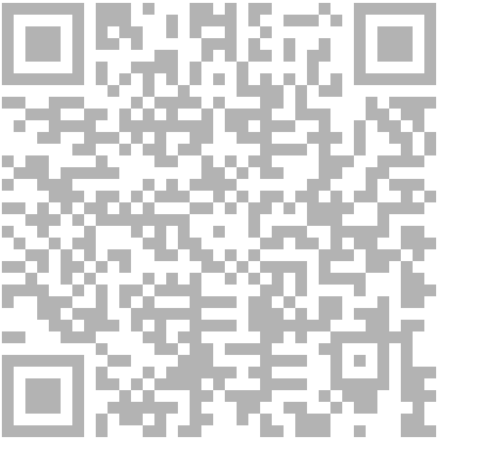


«Κοινό περί δικαίου αίσθημα Vs. Κράτος δικαίου»

Ιανουάριος 2018

Ξενοδοχείο King George

#ElladaMeta



Ιωάννα Μάνδρου:

«Το κοινό περί δικαίου αίσθημα μπορεί να είναι κριτήριο που ασκεί επιρροή στη δικαστική κρίση; Θα πρέπει οι δικαστές να λαμβάνουν υπόψη τους τι λέει ο κόσμος; Να αφουγκράζονται την κοινωνία; Ή πρέπει να λαμβάνουν και αντιδημοφιλείς αποφάσεις υπερασπιζόμενοι το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα; Από την άλλη πλευρά, οι δικαστικές αποφάσεις θα πρέπει να κρίνονται; Με ποιο τρόπο, ποιο όριο, ποιο περιεχόμενο και από ποιους; Ερωτήματα που θα συζητηθούν στο πάνελ αυτό που συγκροτείται και απαρτίζεται από μεγάλες προσωπικότητες που έχουν υπηρετήσει το δίκαιο αλλά και την πολιτική, ο καθένας από τη δική του σκοπιά.»



Σταύρος Τσακυράκης, Καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών:

«Το κοινό περί δικαίου αίσθημα κάποιες φορές μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με το κράτος δικαίου. Αυτή η διάσταση όμως δεν μπορεί να ισχύει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Εν τέλει, κάποιο από τα δύο θα επικρατήσει. Είτε η κοινωνία θα ξεσηκωθεί, ώστε να επιβάλει το κοινό περί δικαίου αίσθημα, αλλάζοντας τη νομοθεσία ακόμη και αντίθετα σε κάθε έννοια δικαιοσύνης, είτε το κράτος δικαίου θα «πείσει» την κοινωνία περί της ορθότητας των επιλογών του. Πάρτε για παράδειγμα τη θανατική ποινή. Το κοινό περί δικαίου αίσθημα μπορεί να την επιθυμεί ως ποινή για τα ειδεχθέστερα των εγκλημάτων, ωστόσο ένα κράτος δικαίου δεν μπορεί να την ενσωματώνει στο σύστημα ποινών του. Αργά ή γρήγορα, οι πολίτες πείθονται για το δίκαιο της κατάρτησής της και έτσι επικρατεί η κοινωνική ειρήνη.»



Βασίλειος Μαρκής, επίτιμος Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, επίτιμος Πρόεδρος της Ένωσης Εισαγγελέων:

«Μεγάλος αριθμός δικαστικών λειτουργών παραμένουν αδιάφοροι και ενεργούν ψύχραιμα και κατά συνείδηση. Ένας μικρός αριθμός θέλγεται από τους επαίνους και φροντίζει να συμπλέει προς την κατεύθυνση αυτή. Άλλους, τους φοβίζουν οι επιθέσεις και τα αρνητικά δημοσιεύματα. Υπάρχει και ένας μικρός αριθμός δικαστικών λειτουργών που οι οποιεσδήποτε επιθέσεις, όχι μόνον δεν τους πτοούν, αλλά λειτουργούν προς αντίθετη κατεύθυνση για να αποδείξουν ότι διαθέτουν δικαστικό φρόνημα που δεν κάμπτεται από οποιαδήποτε έξωθεν παρέμβαση. Τέλος, διαχρονικά υπάρχει ένας μικρός αριθμός ανωτάτων κυρίως δικαστικών λειτουργών που εγώ αποκαλώ «καριερίστες», που έχοντας τη φιλοδοξία να καταλάβουν θέσεις στη δικαστική ιεραρχία, φροντίζουν να εναρμονίσουν τις ενέργειές τους με τις κυβερνητικές επιδιώξεις.»

Παναγιώτης Πικραμμένος, επίτιμος Πρόεδρος του ΣτΕ, Πρώην υπηρεσιακός Πρωθυπουργός, επίτιμος Πρόεδρος της Ένωσης Εισαγγελέων:

«Ο πολιτικός πρέπει να λαμβάνει υπόψην του την κοινή γνώμη, δεν πρέπει όμως να καθοδηγείται από αυτήν. Αυτό θα αναιρούσε το ρόλο του. Θα τον αντικαθιστούσαν οι δημοσκόποι, όπως βλέπουμε πολλές φορές να γίνεται δυστυχώς. Βλέπουμε να λαμβάνονται αποφάσεις όχι με βάση το συμφέρον της χώρας αλλά προκειμένου να κερδηθούν κάποιοι πόντοι στις δημοσκοπήσεις. Η πολιτική όμως έχει κατ'εξοχήν παιδαγωγικό ρόλο. Ο πολιτικός δεν ακολουθεί απλώς. Ηγείται. Είναι εκείνος που πρέπει να διαμορφώνει την κοινή γνώμη. Που πρέπει να οδηγεί τους πολίτες στο μέλλον. Που πρέπει να δίνει το παράδειγμα υπεράσπισης αρχών και αξιών. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο για τον δικαστικό λειτουργό. Πρέπει με τις αποφάσεις του να υποδεικνύει το ορθό, να διαμορφώνει το μέλλον και να υπερασπίζεται σθεναρά και ανεπηρέαστα αρχές και αξίες.»



Χρίστος Χ. Μυλωνόπουλος, Καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών: «Υπάρχουν

πολλές περιπτώσεις που τα δικαστήρια εμμένουν στην ικανοποίηση του περί δικαίου αισθήματος παραβιάζοντας ευθέως το νόμο. Δηλαδή, προκειμένου να απονεύμουν δικαιοσύνη στη συγκεκριμένη περίπτωση, επιλέγουν λύσεις οι οποίες δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με το γράμμα του νόμου αλλά βεβαίως ικανοποιούν το περί δικαίου αίσθημα. Η τακτική αυτή έχει ως αποτέλεσμα, να μην να δίδεται μια δίκαιη λύση στις επιμέρους περιπτώσεις αλλά να διαιωνίζεται η παραβίαση του νόμου και επομένως να διαιωνίζεται και η νομοθετική απραξία.»



Ευάγγελος Βενιζέλος: «Η κοινή γνώμη θέλει

μια αντιμετώπιση η οποία δεν προσιδιάζει στο δημοκρατικό και φιλελεύθερο κράτος, γι' αυτό πρέπει να υπάρχει διεθνής δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων των εθνικών Δικαστηρίων. Και γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία να πούμε ποιος είναι ο δικαιοκρατικός δικαστής. Είναι αυτός που λειτουργεί βεβαίως εν ονόματι του ελληνικού λαού, αλλά δε σύρεται από τη βούληση της κοινής γνώμης. Δεν είναι ο αρεστός δικαστής, δεν είναι ο «τιμωρός» δικαστής, αλλά είναι ο δικαστής που αντιστέκεται στον εύκολο καθημερινό λόγο της κοινής γνώμης και διατυπώνει ένα λόγο εγγυητικό των δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου.»

Τη συζήτηση συντόνισε η δημοσιογράφος Ιωάννα Μάνδρου